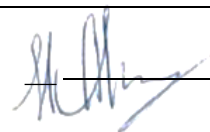


МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО  
ННІ «Академія мистецтв імені С. С. Прокоф'єва»  
Кафедра музичного мистецтва

**ЗАТВЕРДЖУЮ**

Директор інституту

**М.І.Антоненко**



2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**«ФІЛОСОФІЯ МУЗИКИ»**

освітній рівень Бакалавр

галузь знань 02 Культура і  
мистецтво

спеціальність 025 Музичне  
(спеціалізація) мистецтво

освітня програма 025 «Музичне  
мистецтво. Вокал»  
«Музичне  
мистецтво.  
Інструментальне  
виконавство»

тип дисципліни Обов'язкова

Київ - 2020 рік

Розробники: Зосім О. Л. - доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри музичного мистецтва

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри мистецтв

Протокол від 16 жовтня 2020 року № 1/2

Завідувач кафедри мистецтв

Марченко В.В.



Погоджено:  
Гарант освітньої програми



---

## 1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	3	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	90		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	4	Лекції:	16	-
Семестр:	5	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	2	Семінарські заняття:	14	-
самостійна робота:	4	Самостійна робота:	60	
Форма підсумкового контролю:	екзамен	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

**Консультативну допомогу здобувани вищої освіти** можуть отримати у ННП кафедри мистецтв, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою [akademart@ukr.net](mailto:akademart@ukr.net).

## 2. Програма навчальної дисципліни

### Передумови для вивчення дисципліни:

Пренознт:	Постпозит
Історія і культура України, Історія зарубіжної музики, Аналіз музичних форм	Історія української музики, Бакалавська робота

**Метою курсу «Філософія музики»** є довести теоретичну продуктивність філософії музики, формувати нову парадигму гуманітарного знання; вивчення концептуальних підходів до сучасної філософії музики, що орієнтують студента на виявлення і аналіз можливостей філософських засад в організації музичної діяльності; аналіз проблематики філософії музики в сучасних мдосудженнях; оволодіння практичними навичками самостійного аналізу і систематизації матеріалу, освоєння методів дослідницької роботи і навичок філософського мислення і філософського узагальнення.

Завдання курсу зосереджені довкола формування у студентів уявлень про філософію музики як результат філогенезу гуманітаристики у ХХ - ХХІ ст., зокрема філософії, культурознавства, мово- та літературознавства, богослів'я, мистецтвознавства. А також: зрозуміти музику як потужний ресурс людського буття, котрий чекає свого повного розкриття і втілення. Серед завдань курсу також:

- виховання молодого вченого-дослідника, який володіє високим рівнем культури філософського мислення, здатного до узагальнення, аналізу, сприйняття музичних творів, постановки мети і вибору шляхів їх досягнення;
- розвиток логічної аргументації проблем філософії музики;
- розкриття і обґрунтування закономірностей розвитку філософії музики за допомогою аналізу проблематики;
- оволодіння основними методами, засобами отримання та переробки філософської та музичної інформації;
- розкриття взаємодії філософії і музики, історичної спадкоємності, поновлення і збагачення їх змісту, їх виразних засобів, жанрів і форм;

- висвітлення окремих теоретичних та історичних концепцій філософії музики, що зробили вплив на творчу практику.

**Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):**

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

ПРН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

**Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни**

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
<b>Загальні компетентності (ЗК<sup>1</sup>)</b>				
ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН 4	ПРН 7	ПРН 13	ПРН 6
ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	ПРН 4	ПРН 7	ПРН 13	ПРН 6
<b>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</b>				
СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну	ПРН 4	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 15

природу музичного мистецтва.				
СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.	ПРИ 4	ПРИ 12	ПРИ 13	ПРИ 15
СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.	ПРИ 4	ПРИ 12	ПРИ 13	ПРИ 15
СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.	ПРИ 4	ПРИ 12	ПРИ 13	ПРИ 15

### Зміст навчальної дисципліни

**Тема 1. Генеза філософії музики.** Загально гуманітарні джерела появи філософії музики. Музикознавчі підстави філософії музики. Філософське підґрунтя філософії музики. Мовознавчі джерела філософії музики.

**Тема 2. Складові філософії музики.** Семіотика музики. Музична герменевтика. Богословія музики. Феноменологія музики. Деконструкція і психоаналіз музики.

**Тема 3. Музична семіотика.** Мовознавчі підстави музичної семіотики. Спільність та відмінність вербальної і музичної мов. Історично зумовлений характер значень в музичній мові.

**Тема 4. Музична мова і мовлення.** Вживання мови як площина прагматики. Змінність музичних значень в історичній площині.

Мовлення як життя музичного значення.

**Тема 5. Музичний знак.** Визначення музичного знаку. Взаємодія знаку вербального і музичного. Різні рівні узагальнення змісту у музичному знаку.

**Тема 6. Музична герменевтика.** Г.-Г. Гадамер і його «горизонт сподівань» у тексті. У. Еко і його ідея цільного розуміння тексту. Зоф'я Лісса і її вчення про історичну зумовленість загального змісту твору.

**Тема 7. Герменевтичне коло в музиці.** Складові герменевтичного кола. Обертання герменевтичного кола в природженні змістовних

напруг. У. Еко про власне розуміння герменевтичного кола.

**Тема 8. Богословія музики.** Джерела до богослов'я музики. Патристика як втілення богослівствування про музику. Постанови II Ватиканського собору про музику, папські енцикліки, повчання Івана Павла II про музику.

### 3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

#### ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	денна форма			
	Всього	у тому числі		
л		п/л аб.	се м.	с. р.
Тема 1. Генеза філософії музики	2			6
Тема 2. Складові філософії музики	2	2		8

Тема 3. Музична семіотика		2	2		8
Тема 4. Музична мова і мовлення		2	2		8
Тема 5. Музичний знак		2	2		6
Тема 6. Музична герменевтика		2	2		8
Тема 7. Герменевтичне коло в музиці		2	2		8
Тема 8. Богословія музики		2	2		8
Екзамен					
<b>Усього годин</b>		<b>16</b>	<b>14</b>		<b>60</b>

#### 4. Організація самостійної роботи студентів

##### Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості виникнення і розвитку філософії музики	2
2	Поняття основних складових філософії музики	2
3	Вербальна і музична мови	2
4	Особливості взаємодії музичної мови та мовлення	2
5	Вербальні музичні знаки	2
6	Герменевтика музичного змісту	2
7	Ідея герменевтичного кола У. Еко	2
8	Доробок праць церковних діячів про богословію музики	2

##### Питання для самостійного опрацювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Феноменологія музики	2
2	Деконструкція і психоаналіз музики	2
3	Феноменологія як пошук нових ірраціоналістичних тенденцій в осмисленні права	2
4	Музика та інші форми суспільної свідомості	2
5	Феноменологія і поняття досвіду	2
6	Сучасна музика і психоаналіз	2
	Разом	12

#### Методи навчання

Презентація, лекції, аудіопрослуховування, дискусія. Методи контролю: усне опитування, контрольні завдання, бліц-опитування, залік.

#### **5. Критерії та система оцінювання результатів навчання Шкала оцінювання: національна та ЄКТС**

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
A	90 - 100	відмінно	зараховано
B	81-89	добре	
C	71-80		

□	61-70	задовільно	
Е	51-60		
ГХ	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
Г	0-20	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)**

**7. Рекомендовані джерела інформації**

**Базова**

1. Антологія світової літературно-критичної думки. - Львів, 1996.
2. Барбах С. Філософія музики як частина музикознавства. - Львів, 1928.
3. Вітгенштайн Л. Філософські дослідження. К., 1995.
4. Гудимова С. А. Музыкальная эстетика: Науч.-практ. Издание. - М., 1999. - 283 с.
5. Ейгес К. Очерки по философии музыки. 3-е изд. — М.: Государственное музыкальное издательство, 1921.
6. Ейгес К. Очерки по философии музыки // // Звучащие смыслы. Альманах / Сост. и отв. ред.: Левит С.Я., Мильская Л.Т. СПб.: Изд-во С.-Петербургского ун-та, 2007. - 784 с.
7. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови. - Львів, 2011.
8. Музыкальная энциклопедия // Гл. ред. Ю. В, Келдиш. - М: Советская энциклопедия, 1973—1982.
9. Степанов Ю. Семиотика. -М. 1971.
10. Суханцева В. К. Музыка как мир человека. От идеи вселенной - к философии музыки. - К., 2000. - 176 с.
11. Щербакова А.И. Философия музыки и музыкального образования в двух томах - М.,2010.
12. Щербакова А. И. Музыка и Человек в создании пространства культуры: культурологическое исследование: моногр. / А.И. Щербакова. -М: Изд-во РГСУ, 2011.-318 с.

**Допоміжна**

1. Адорно Т. Эстетическая теория. -М., 2001.
2. Апрелева, В.А. Музыка как выражение и предвосхищение культуры /В.А. Апрелева. - СПб, 2004.
3. Вагнер і Ніцше: 150-ліття зустрічі : збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (Львів, 7-8 листопада 2018 р.).— Львів, 2018 — 206 с.
4. Гомілко О. Філософія музики як нова філософська дисципліна: постметафізичні перспективи.
5. Иванченко Г.В. Психология восприятия музыки /Г.В. Иванченко. - М, 2001.
6. Козаренко О. Філософія музики як необхідна складова сучасної мистецької освіти // режим посилання: [http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis\\_nbuv/cgiirbis\\_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP\\_meta&C21COM=S&\\_S21P03=FILE=&\\_S21STR=VLNU\\_Mistec\\_2012\\_11\\_3](http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&_S21P03=FILE=&_S21STR=VLNU_Mistec_2012_11_3)
7. Музична філософія Штокгаузена // режим посилання: <https://p.dw.com/p/FD1W>

8. Музичне мистецтво і культура : Наук. вісн. Вип. 1 / ред.: О. В. Сокол; Одес. держ. консерваторія ім. А.В.Нежданової. - О. : Астропринт, 2000. - 412 с.
9. Полюга В. Музика. Творчість. Інтерпретація (Спроба філософського аналізу) // режим посилання: <https://eprints.oa.edu.ua/3876/1/4.pdf>
10. Скопіна С. А. Істинність музики сущого / С. А. Скопіна // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : щокв. наук. жури. / М-во культури України, Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. - Київ : Міленіум, 2013. - № 1. - С. 56-60.
11. Тарапата-Більченко Л. Г. Аксиологічні доміанти філософії музики / Л. Г. Тарапата-Більченко // Актуальні питання мистецької освіти та виховання. - 2016. - Вип. 1. - С. 12-19. -
12. Тормахова А. Філософія музики О. Лосева в контексті європейської музичної культури ХХ століття: автореф. дис ... канд. філос. наук / А. М. Тормахова. - Київ : б. в., 2009. - 16 с.

#### **15. Інформаційні ресурси**

1. <http://www.mon.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;
2. <http://nbuv.gov.ua/> - Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;
3. <http://www.osvita.org.ua/> - Освітній портал - освіта в Україні, освіта за кордоном;
4. <http://ostriv.in.ua/> - Освітній шкільний інтернет-портал «Острів знань»;
5. <http://www.gumer.info/> - Библиотека Гумер - гуманитарные науки